

[Aksel Larsen.]

og husmandshjem. Når de når frem til embedseksamen, er dette tal faldet, fordi de af økonomiske grunde ikke har kunnet gennemføre studierne, idet der så kun er 3 pct. igen. Det er naturligvis et ganske urimeligt forhold, og det er også samfundsskadeligt, for det sikrer jo ikke, at det bliver de bedst kvalificerede, der får den højeste uddannelse. Derfor er jeg af den mening, at man bør ændre denne paragraf som af os i kommissionen foreslået, så at der bliver lige ret til uddannelse, og at udvælgelsen udelukkende sker efter evner. Det er også i overensstemmelse med, hvad der med Danmarks stemme højtideligt er vedtaget i verdenserklæringen om menneskerettighederne på De Forenede Nationers plenarforsamling den 10. december 1948.

Jeg mener ligeledes, man bør overveje, om man ikke i grundloven skal indføre en paragraf, der siger, at enhver har ret til en menneskeværddig bolig. Det er jo sådan, at de vilkår, mange mennesker bor under, er rent ud sagt katastrofale, og det virker barbarisk, at en embedsmandskommission kan møde op med et forslag om, at man skal likvidere bolignøden ved at sætte huslejen i vejret gennem en huslejeskat. Nej, det, der tiltrænges, er, at man skaffer menneskeverdige boliger. Jeg mener, det bør være en grundlovssikret ret, og jeg henstiller, at man benytter tiden under arbejdet her i folketinget til at få en sådan paragraf ind i grundloven.

Ligeledes mener jeg, at man i grundloven bør indføre en paragraf, der utvetydigt fastslår den enkeltes ret til arbejde. Herom har det ærede medlem hr. Hans Hedtoft sagt, at han er meget glad for, at socialdemokratiets krav om, at retten til arbejde skulle ind i grundloven, er blevet opfyldt. Ja, jeg har ikke lyst til at strides meget om paterniteten, men det reelle forhold er, at for 7 år siden stillede vi kommunister i forfatningskommissionens plenarmøde krav om, at retten til arbejde blev grundlovfæstet, og der var ingen, der talte om det dengang i forfatningskommissionen.

Under arbejdet i forfatningskommissionens underudvalg har vi gang på gang fremført dette krav, og da vi var nået dertil, at vort forslag skulle formuleres, stillede jeg et sådant forslag, som behandledes den 1. oktober i fjor. Jeg anmodede alle om at udtale sig. Der var en, der udtalte sig; det var

ikke en socialdemokrat. Der var ingen socialdemokrater i forfatningskommissionen, der interesserede sig for det, men en uge før jul mødte man pludselig op og sagde: vi går kun med til grundlovsforlig, hvis vi får retten til arbejde deri. Nå, jeg har ikke noget imod, at socialdemokratiet er kommet for sent der. Det glæder mig altid at få tilslutning, selvom det er rigelig sent. Men det resultat, der er kommet ud af det, imponerer mig ærlig talt ikke. Det er af en sådan art, at jeg anser det for meget tvivlsomt, om mit parti kan stemme for den pågældende paragraf. Hvad står der nemlig i den? Der står:

„Til fremme af almenvellet bør det tilstræbes, at enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde på vilkår, der betrygger hans tilværelse.“

Ja, men der står jo ikke noget som helst om retten til arbejde deri. Det er den eneste af paragrafferne i det såkaldte frihedsrettighedsafsnit, der indledes med „til fremme af almenvellet“. Der står ikke noget deri om, at til fremme af almenvellet er der trykkefrihed, eller til fremme af almenvellet er der forsamlingsfrihed el. lign., absolut ikke. Nej, der er man klar over, det drejer sig om den enkeltes rettigheder, og derfor formulerer man det sådan, men når det drejer sig om retten til at arbejde, siger man „til fremme af almenvellet“. Det er altså ikke af hensyn til den enkelte, men det er efter vor mening det, det drejer sig om.

Så står der „bør det tilstræbes“. Det er to forbehold i tre ord. Hvor stor chance er der for, at der bliver noget ud af det? Det kommer an på, hvad man vil tilstræbe, men det, man skal tilstræbe, er, at „enhver arbejdsduelig borger har mulighed for arbejde.“ Ja ja, de, der er på tvangsarbejdsanstalter, har også mulighed for arbejde, og de, der blev sendt på nødhjælpsarbejde i sin tid, havde også mulighed for arbejde, men det kalder jeg ikke en anerkendelse af deres ret til arbejde. (Hans Hedtoft: Hvad med Sibirien!). Såvidt jeg ved, er det Danmark, vi behandler, men det er måske ikke sivet ind til det ærede medlem hr. Hans Hedtofts bevidsthed.

Men så skal de have arbejde „på vilkår, der betrygger deres tilværelse“. Hvad er det? Hvad betrygger tilværelsen? Ja, undskyld, jeg siger det, men der er forskellige grader af betrygget tilværelse. Når det ærede medlem hr. Hans Hedtoft er så kvik til at sige: Hvad med Sibirien?, kan jeg